

Uchwała Nr SO-13/0954/149/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 19 kwietnia 2024 r.

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Łobzenica za rok 2023 wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 4 września 2023 r., w osobach:

Przewodnicząca Marzena Węckowicz
Członkowie: Małgorzata Bekąła
 Monika Paczyńska

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Łobzenica za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami wyraża

opinię pozytywną

UZASADNIENIE

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Gminy Łobzenica w roku 2023 oraz informacja o stanie mienia Gminy Łobzenica (przedłożone tut. Izbie w dniu 1 kwietnia 2024 r. przez Burmistrza Łobzenicy).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. (po zm.), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023-2034 (po zm.) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2023 rok.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu i część tabelaryczną.
1. W części opisowej Burmistrz Łobzenicy przedstawił realizację dochodów budżetowych w podziale na bieżące i majątkowe. Omówił realizację dochodów budżetu w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej, w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, subwencji ogólnej, dochodów majątkowych, pozostałych dochodów własnych, dotacji celowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Wydatki budżetu zostały zaprezentowane w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej, w podziale na bieżące i majątkowe. Burmistrz omówił przychody i rozchody budżetu, odniósł się do stanu należności i zobowiązań, a także stanu zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. Przedstawił udzielone ulgi w podatkach i opłatach lokalnych oraz w należnościach cywilnoprawnych, a także czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów. Omówił dochody i wydatki związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu, tj. dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań finansowanych środkami Funduszu Przeciwdziałania

COVID-19, w tym dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań finansowanych środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, dochody i wydatki związane z realizacją zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa finansowanych środkami z Funduszu Pomocy, dochody i wydatki określone przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska (związane z gromadzeniem środków z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska), a także dochody i wydatki budżetu określone przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii.

2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:
 - 1) dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej,
 - 2) przychody i rozchody budżetu,
 - 3) dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami,
 - 4) dochody i wydatki związane z realizacją zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
 - 5) realizację wydatków majątkowych,
 - 6) dotacje udzielone z budżetu gminy,
 - 7) dochody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wydatki nimi finansowane,
 - 8) dochody z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
 - 9) dochody z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym oraz wydatki nimi finansowane nie ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
 - 10) realizację wydatków w ramach funduszu sołeckiego,
 - 11) środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
 - 12) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i wydatki nimi finansowane,
 - 13) środki z Funduszu Pomocy przeznaczonego na działania związane z pomocą obywatelom Ukrainy.
3. Sprawozdanie z wykonania budżetu zawiera informację o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich oraz uwzględnia zmiany dokonane w trakcie roku budżetowego w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, co spełnia wymogi art. 269 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.

W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.

- II. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2023 rok oraz z danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych.

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Łobżenica za 2023 rok został wykonany z nadwyżką w wysokości 1.802.878,52 zł (przy planowanej nadwyżce budżetu w kwocie 1.177.103,23 zł), bowiem:
 - a) dochody zrealizowano w wysokości 55.283.878,74 zł, co stanowi 98,30 % wielkości planowanej, w tym:
 - dochody bieżące wykonano w wysokości 45.120.853,00 zł,
 - dochody majątkowe wykonano w wysokości 10.163.025,74 zł;
 - b) wydatki zrealizowano w wysokości 53.481.000,22 zł, co stanowi 97,13 % wielkości planowanej, w tym:
 - wydatki bieżące wykonano w wysokości 42.875.180,04 zł,
 - wydatki majątkowe wykonano w wysokości 10.605.820,18 zł.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W roku sprawozdawczym Gmina Łobżenica dysponowała przychodami w łącznej wysokości 5.739.020,18 zł z tytułu:
 - niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 476.528,27 zł, które zostały w całości zaangażowane w budżecie roku 2023,
 - wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 5.262.491,91 zł, które zostały zaangażowane w budżecie roku 2023 w wysokości 3.088.968,50 zł.

Ponadto zrealizowano rozchody budżetu w wysokości 4.742.600,00 zł (100 % planu), stanowiące:

- spłaty rat kredytów i pożyczek w wysokości 4.222.600,00 zł (z tego wcześniejsza spłata istniejącego długu 2.448.569,00 zł),
- wykup wyemitowanych papierów wartościowych w wysokości 520.000,00 zł.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023.

3. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 należności na koniec 2023 roku wynosiły 2.172.215,95 zł, w tym zaległości – 1.890.325,16 zł. Burmistrz Łobżenicy w sprawozdaniu odniósł się do ww. zaległości oraz poinformował o czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania dochodów należnych Gminie. Wielkość zaległości na koniec roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 uległa zwiększeniu o kwotę 665.951,41 zł.
4. Z przedłożonego sprawozdania, jak i ze sprawozdania Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiło 16.510.000,00 zł, co stanowi 29,86 % wykonanych dochodów. Na powyższą kwotę składają się zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 1.560.000,00 zł oraz wyemitowane obligacje komunalne w kwocie 14.950.000,00 zł.
5. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynika, że na koniec roku 2023 zobowiązania niewymagalne wynosiły 2.208.859,97 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

IV. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

- 1) nie stwierdzono przypadków przekroczenia planowanych wydatków budżetowych;
- 2) wystąpiły przypadki, iż suma wykonania wydatków i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza plan wydatków ustalony w budżecie o łączną kwotę 260.067,60 zł, w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	§	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	Wykonanie + zobowiązania (5+6)	Przekroczenie (7-4)
1	2	3	4	5	6	7	8
750	75022	3030	219 700,00	213 725,75	17 260,00	230 985,75	11 285,75
750	75023	4260	188 800,00	158 866,02	34 604,01	193 470,03	4 670,03
750	75023	4300	287 000,00	282 572,30	4 893,64	287 465,94	465,94
750	75085	4360	230,00	230,00	420,62	650,62	420,62
750	75095	3030	193 200,00	192 676,13	16 100,00	208 776,13	15 576,13
801	80101	3020	482 512,00	482 509,42	10 975,64	493 485,06	10 973,06
801	80101	4260	293 411,91	293 409,63	68 059,47	361 469,10	68 057,19
801	80101	4300	489 892,98	489 890,56	28 839,42	518 729,98	28 837,00
801	80101	4360	10 974,00	10 970,05	56,01	11 026,06	52,06
801	80103	3020	48 549,00	48 545,95	1 065,36	49 611,31	1 062,31
801	80103	4260	28 720,00	28 718,01	5 508,38	34 226,39	5 506,39
801	80103	4300	48 252,00	48 249,96	3 003,52	51 253,48	3 001,48
801	80104	3020	56 241,90	56 241,90	1 411,37	57 653,27	1 411,37
801	80104	4260	61 531,00	61 530,58	4 550,59	66 081,17	4 550,17
801	80113	4300	1 126 200,00	1 107 273,70	108 058,46	1 215 332,16	89 132,16
801	80148	4260	48 639,00	48 638,79	4 964,51	53 603,30	4 964,30
801	80148	4270	4 860,00	4 857,22	209,10	5 066,32	206,32
801	80148	4300	15 891,00	15 890,03	1 064,29	16 954,32	1 063,32
852	85219	4210	17 805,24	17 745,55	79,69	17 825,24	20,00
852	85219	4300	30 214,00	30 213,06	618,30	30 831,36	617,36
855	85502	4300	19 286,00	19 285,63	873,10	20 158,73	872,73
855	85508	3110	88 542,00	88 541,78	1 679,86	90 221,64	1 679,64
900	90015	4300	20 000,00	19 479,45	959,95	20 439,40	439,40
921	92109	4260	89 169,13	81 575,54	10 404,21	91 979,75	2 810,62
926	92601	4260	20 490,00	19 790,14	3 058,00	22 848,14	2 358,14
926	92601	4300	6 506,00	6 505,75	34,36	6 540,11	34,11
Razem							260 067,60

Do przyczyn powstania ww. przekroczeń Burmistrz Łobzenicy odniósł się w sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 r.

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Burmistrz Łobzenicy otrzymał od Rady Miejskiej, a mianowicie w uchwale budżetowej na 2023 r. (Nr L/437/22 z dnia 21 grudnia 2022 r.) Rada Miejska:

- w § 16 ust. 6 upoważniła Burmistrza do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki, i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- w § 17 określiła sumę 3.000.000,00 zł, do której Burmistrz mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania.

Natomiast w uchwale Nr L/436/22 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łobzenica na lata 2023-2034 Rada Miejska upoważniła Burmistrza (§ 3 ust. 1 i 2) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją przedsięwzięć wieloletnich zamieszczonych w załączniku Nr 2, do wysokości limitów zobowiązań określonych w tym załączniku,
 - 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki, i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- oraz upoważniła Burmistrza Łobzenicy do przekazywania uprawnień do zaciągania zobowiązań, o których mowa wyżej kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy (§ 3 ust. 2);
- 3) w okresie od początku roku do 31 grudnia 2023 r. dokonano planowanych wydatków przeznaczonych na zapłatę pozostałych odsetek (§ 4580) w łącznej kwocie 12.614,06 zł. W przedłożonym sprawozdaniu (str. 41, 56, 59) Burmistrz poinformował o przyczynach poniesienia przedmiotowych wydatków;
 - 4) ze sprawozdania wynika, że dochody z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zrealizowano w kwocie 190.734,93 zł (rozd. 75618 § 0480), a dochody z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym zostały wykonane w wysokości 56.152,36 zł (rozd. 75618 § 0270), natomiast wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (rozdział 85154) oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii (rozdział 85153) wykonano w łącznej wysokości 294.690,36 zł. W rozdziale 85154 poniesiono również wydatki w kwocie 56.152,36 zł, które nie dotyczyły Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii, natomiast były związane z działaniami mającymi na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, które zostały w całości sfinansowane dochodami sklasyfikowanymi w § 0270.

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 108.023,27 zł.

Tym samym niewykorzystana w roku 2023 kwota dochodów i przychodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 60.220,20 zł.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2
- i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

Ponadto ww. środki mogą być przeznaczone na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa, co wynika z przepisów art. 31a i art. 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.).

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich należy zaplanować w przychodach budżetu następnego roku oraz przeznaczyć na cele określone w cytowanych wyżej przepisach.

V. Zadania Gminy określone ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399), a dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi realizuje Związek Gmin Krajny z siedzibą w Złotowie.

VI. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji, dochody uzyskane z tego tytułu w 2023 r. oraz przewidywane do uzyskania w roku 2024.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Marzena Węcłowicz

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.